EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 05 28
COM(2026) 254 final

2026/0129 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Tarptautinės alyvuogių tarybos Narių taryboje, dėl gryno alyvuogių aliejaus organoleptinio vertinimo metodo

{SWD(2026) 133 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas yra susijęs su sprendimu, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Tarptautinės alyvuogių tarybos (toliau – TAT) Narių taryboje per 2026 m. birželio mėn. vyksiančią Narių tarybos sesiją, t. y. kitą eilinę jos sesiją, dėl numatomo dviejų sprendimų – „Aliejaus degustavimo stiklinė“ ir „Degustavimo patalpų įrengimo vadovas“, kurie abu susiję su gryno alyvuogių aliejaus organoleptiniu vertinimo metodu, priėmimo.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. 2015 m. Tarptautinis susitarimas dėl alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių

2015 m. Tarptautiniu susitarimu dėl alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių (toliau – Susitarimas) siekiama: i) kliūčių prekybai prevencijos tikslu suvienodinti nacionalinės ir tarptautinės teisės aktus, susijusius su fizinėmis, cheminėmis ir organoleptinėmis alyvuogių aliejaus, alyvuogių išspaudų aliejaus ir valgomųjų alyvuogių savybėmis, ii) vykdyti veiklą fizinių, cheminių ir organoleptinių savybių bandymų srityje siekiant išplėsti žinias apie alyvuogių produktų sudėties ir kokybės charakteristikas, taip siekiant sustiprinti tarptautinius standartus, ir iii) sustiprinti TAT, kaip tarptautinei mokslo bendruomenei skirto kompetencijos alyvuogių ir alyvuogių aliejaus klausimais forumo, vaidmenį.

2017 m. sausio 1 d. įsigaliojo atnaujinta Susitarimo redakcija.

Europos Sąjunga yra Susitarimo[1] šalis.

2.2. Narių taryba

TAT Narių taryba (toliau – Narių taryba) yra pagrindinis TAT sprendimų priėmimo organas. Ji naudojasi visais įgaliojimais ir vykdo visas funkcijas, būtinas šio Susitarimo tikslams pasiekti. Būdama Susitarimo šalis, Europos Sąjunga yra TAT narė ir jai yra atstovaujama Narių taryboje. Narių tarybos sprendimai priimami bendru sutarimu. Jei bendro sutarimo pasiekti nepavyksta, su prekybos standartu ir metodais susiję sprendimai priimami, nebent juos atmeta ne mažiau kaip ketvirtadalis narių arba narė (narės), turinti (turinčios) iš viso ne mažiau kaip 100 dalyvavimo dalių.

Šiuo metu TAT yra 21 narė, o Europos Sąjungai priklauso 647 dalyvavimo dalys iš bendros 1 000 dalių sumos.

2.3. Narių tarybos numatomas priimti aktas

2025 m. lapkričio mėn. TAT vykdomasis sekretoriatas pateikė narėms dviejų sprendimų dėl chemijos ir standartizacijos tekstą. Abu sprendimai susiję su gryno alyvuogių aliejaus organoleptinio vertinimo metodu:

– COI/T.20/Doc. Nr. 5 „Aliejaus degustavimo stiklinė“, 3 peržiūra;

– COI/T.20/Doc. Nr. 6 „Degustavimo patalpų įrengimo vadovas“, 2 peržiūra.

[1] 2016 m. spalio 10 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1892 dėl 2015 m. Tarptautinio susitarimo dėl alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir jo laikino taikymo (OL L 293, 2016 10 28, p. 2) ir 2019 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas (ES) 2019/848 dėl 2015 m. Tarptautinio susitarimo dėl alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 139, 2019 5 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1892/oj).

Prie šio pasiūlymo pridedamame Komisijos tarnybų darbiniame dokumente pateikiamas vykdomojo sekretoriato pateiktas peržiūrėtas prekybos standartas.

Pagal Susitarimo 20 straipsnio 3 dalį, kokybės ir grynumo kriterijus, įtrauktus į Narių tarybos prekybos standartą, taikomą alyvuogių aliejui ir alyvuogių išspaudų aliejui, narės taiko tarptautinėje prekyboje. Be to, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013[2] 75 straipsnio 5 dalies e punktą, prekybos standartuose atsižvelgiama į tarptautinių organizacijų priimtas tipines rekomendacijas. Prekybos standartai tikrinami pagal taisykles, nustatytas pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 90a straipsnį. Sprendimai dėl šių dokumentų, susijusių su gryno alyvuogių aliejaus organoleptinio vertinimo metodu, peržiūros turi įtakos tam, kaip tikrinami parametrai. Dėl to pirmiau paminėti sprendimai turės poveikį taikytinai ES teisei, konkrečiai, 2022 m. liepos 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentui (ES) 2022/2105, kuriuo nustatomos atitikties prekybos alyvuogių aliejumi standartams patikrų taisyklės ir alyvuogių aliejaus savybių analizės metodai[3].

Numatoma, kad šiame sprendime išdėstytos pozicijos Sąjungos vardu bus laikomasi kitoje eilinėje TAT sesijoje, kuri įvyks 2026 m. birželio mėn.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Abu sprendimai, kuriuos turi priimti Narių taryba, susiję su gryno alyvuogių aliejaus organoleptinio vertinimo metodu:

– COI/T.20/Doc. Nr. 5 „Aliejaus degustavimo stiklinė“ 3 peržiūra;

– COI/T.20/Doc. Nr. 6 „Degustavimo patalpų įrengimo vadovas“ 2 peržiūra.

Pirmiau nurodytus sprendimus apsvarstė Komisijos ir valstybių narių alyvuogių aliejaus sektoriaus mokslo ir technikos ekspertai. Šiais sprendimais prisidedama prie alyvuogių aliejaus standartų suderinimo tarptautiniu mastu ir jais bus nustatyta sistema, užtikrinanti sąžiningą konkurenciją alyvuogių aliejaus prekybos sektoriuje. Todėl jiems turėtų būti pritarta.

Minėti sprendimai atitinka Sąjungos politiką, susijusią su prekybos žemės ūkio produktais standartais, nustatytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 II dalies II antraštinėje dalyje.

Sprendimams priimti reikalinga Sąjungos pozicija.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „*nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą*“.

---

[2] 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007, (OL L 347, 2013 12 20, p. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/2023-01-01).

[3] OL L 284, 2022 11 4, p. 23–48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/2105/2022-11-04.

Sąvoka „*teisinę galią turintys aktai*“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „*gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį*“[4].

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Narių taryba yra susitarimu, t. y. Tarptautiniu susitarimu dėl alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių, įsteigtas organas.

Aktas, kurį Narių taryba raginama priimti, yra teisinę galią turintis aktas. Numatomi aktai bus privalomi pagal tarptautinę teisę, remiantis Susitarimo 20 straipsnio 3 dalimi, ir gali stipriai paveikti ES teisės aktų turinį, konkrečiai, įgyvendinimo aktą dėl alyvuogių aliejaus prekybos standartų atitikties patikrų remiantis Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013. Taip yra todėl, kad pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 75 straipsnio 5 dalies e punktą prekybos standartuose atsižvelgiama į tarptautinių organizacijų priimtas tipines rekomendacijas.

Numatomu aktu Susitarimo institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su bendra prekybos politika. Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 207 straipsnio 4 dalis.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 207 straipsnio 4 dalis kartu su SESV 218 straipsnio 9 dalimi.

5. ATITIKTIS PRINCIPUI „STANDARTIŠKAI SKAITMENINIS“

Dabartinis pasiūlymas neturi skaitmeninių aspektų, nes skaitmeninės svarbos nėra. Pasiūlymas netaikomas skaitmeninėms priemonėms ar keitimuisi duomenimis.

[4] 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Tarybą*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

2026/0129 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Tarptautinės alyvuogių tarybos Narių taryboje, dėl gryno alyvuogių aliejaus organoleptinio vertinimo metodo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2015 m. Tarptautinis susitarimas dėl alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių (toliau – Susitarimas) Europos Sąjungos vardu buvo sudarytas Tarybos sprendimu (ES) 2019/848[1];

(2) pagal Susitarimo 20 straipsnį, Tarptautinės alyvuogių tarybos (TAT) Narių taryba (toliau – Narių taryba) gali priimti sprendimus ir rekomendacijas dėl Susitarimo nuostatų taikymo;

(3) Narių taryba per savo 123-iąją sesiją, vyksiančią 2026 m. birželio mėn., turi priimti du sprendimus dėl gryno alyvuogių aliejaus organoleptinio vertinimo metodo;

(4) tuos sprendimus nuodugniai apsvarstė Komisijos ir valstybių narių alyvuogių aliejaus sektoriaus mokslo ir technikos ekspertai. Sprendimais turėtų būti prisidedama prie tarptautinio alyvuogių aliejaus standartų derinimo ir jų pagrindu bus nustatyta sistema, kuri turėtų užtikrinti sąžiningą konkurenciją vykdant prekybą alyvuogių aliejaus sektoriaus produktais. Todėl Sąjunga tų sprendimų priėmimui turėtų pritarti;

(5) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Narių taryboje, nes sprendimai, kuriuos turi priimti TAT, turės teisinę galią Sąjungai tarptautinės prekybos su kitomis TAT narėmis srityje ir paveiks Sąjungos teisės aktų, konkrečiai, Komisijos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 90a straipsnį priimtų teisės aktų dėl alyvuogių aliejaus atitikties patikrų, turinį[2];

(6) jei sprendimų priėmimas bus atidėtas, kad būtų galima apsikeisti korespondencija iki 124-osios eilinės Narių tarybos sesijos, nes kai kurios narės negalės pritarti, šiame sprendime išdėstytos pozicijos Sąjungos vardu turėtų būti laikomasi apsikeičiant korespondencija;

---

[1] 2019 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas (ES) 2019/848 dėl 2015 m. Tarptautinio susitarimo dėl alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 139, 2019 5 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/848/oj).

[2] 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007, (OL L 347, 2013 12 20, p. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/2023-01-01).

(7) tačiau Sąjungos atstovams Narių taryboje turėtų būti suteikta galimybė pritarti kitų TAT metodų ar dokumentų techninėms adaptacijoms be papildomo Tarybos sprendimo, jei tų techninių adaptacijų reikia dėl pakeitimų, susijusių su tų dviejų dokumentų peržiūra;

(8) siekiant apsaugoti Sąjungos interesą, Sąjungos atstovams Narių taryboje vis dėlto turėtų būti leista paprašyti atidėti tų sprendimų priėmimą, jei nauja mokslinė ar techninė informacija, pateikta prieš 124-ąją eilinę Narių tarybos sesiją ar jos metu, galėtų turėti įtakos pozicijai, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąjunga pritaria tam, kad būtų priimti du sprendimai dėl gryno alyvuogių aliejaus organoleptinio vertinimo metodo:

– COI/T.20/Doc. Nr. 5 „Aliejaus degustavimo stiklinė“ 3 peržiūra,

– COI/T.20/Doc. Nr. 6 „Degustavimo patalpų įrengimo vadovas“ 2 peržiūra.

Sprendimus turėtų priimti Tarptautinės alyvuogių aliejaus tarybos (TAT) Narių taryba per 2026 m. birželio mėn. vyksiančią kitą eilinę savo sesiją arba apsikeičiant korespondencija prieš 124-ąją eilinę sesiją.

2 straipsnis

Sąjungos atstovai TAT Narių taryboje gali pritarti kitų TAT metodų ar dokumentų techninėms adaptacijoms be papildomo Tarybos sprendimo, jei jų reikia dėl 1 straipsnyje nurodytų dviejų dokumentų pakeitimų.

3 straipsnis

Jei 1 straipsnyje nurodytai pozicijai gali turėti įtakos nauja mokslinė arba techninė informacija, pateikta prieš kitą eilinę TAT Narių tarybos sesiją, Sąjungos atstovai prašo atidėti tų sprendimų priėmimą iki tol, kol, remiantis naująja informacija, bus nustatyta Sąjungos pozicija.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė